

Sumario | nº11 – Novembro 2021

PRIMEIROS PASOS

Benvida ao curso
2021-2022

Consellos
*para preparar
a defensa da tese*

OPINIÓN

O Premio Extraordinario
de Doutoramento e o seu
valor engadido

EDIUS NOVAS

Aberta a inscrición
para tomar parte
no Programa
de Innovación
Akademia

EDIUS NOVAS

Reunión
informativa
para alumnos/as
da EDIUS

EDIUS NOVAS

O Día da Ciencia
en Galicia homenaxea
a Jimena Fernández
de la Vega, primeira
licenciada en Medicina
pola USC

EDIUS NOVAS

AgroMar reforza a defensa
da necesidade de
actividade científica e
a mellora dos dereitos da
mocidade investigadora

EDIUS NOVAS

Premio 'Roberta
Kevelson' para
a doutoranda
Jamila Farajova

catro
cousas

ENTREVISTA

Susana Rodríguez

«As condicións
financieiras e de vida,
xunto coa incerteza
laboral, son os
factores que máis afectan
ao benestar emocional no
período da tese»

PRIMEIROS PASOS

Benvida ao curso 2021-2022

Se este é o teu primeiro curso na EDIUS, queremos, en primeiro lugar, darche a benvida e ofrecerche algunha información relevante para que o novo camiño que agora comezas che resulte o máis sinxelo e práctico posible. Imos comezar polos puntos máis básicos.

Primeiros pasos para novos/as doutorandos/as

1

Entra na túa Secretaría Virtual (SV)

Información persoal

Notas por móbil
Estatística
Enquisas sobre a docencia recibida
Eleccións

Expedientes

Consulta de expediente

■ No apartado Datos persoais

Comproba os teus datos de contacto, **en especial o teu enderezo de correo electrónico**, dado que a meirande parte das comunicacións oficiais faranse a través desta canle.

Se pensas que non vas revisar con frecuencia o teu enderezo electrónico on extensión @rai.es, deberías derivar as mensaxes ao teu correo habitual.

■ No apartado Expediente Doutoramento RD 99/2011

- Verás a **data de inicio dos teus estudos** de doutoramento, que é o día despois da fin do prazo da túa matrícula: este curso foi o 8 de outubro.
- Do mesmo xeito, **verás que xa tes asignado un/ha titor/a**. No prazo máximo de tres meses, o teu Programa asignarache o/a director/a ou directores/as de tese correspondentes. No caso de estar interesado/a en que che asignen un/ha director/a en concreto, deberás solicitalo por correo electrónico ao teu programa por medio do enderezo institucional pd.xxxx@usc.gal. A Comisión Académica do teu Programa (CAPD) valorará a túa petición.
- **NOTA:** Non está habilitada a posibilidade de solicitar un/ha director/a de tese a través da secretaria virtual. A través desta plataforma só se poderá solicitar un cambio de director/a.

2 Formaliza o Compromiso Documental de Supervisión (CDS)

O Compromiso Documental de Supervisión (CDS) é o documento que recolle as funcións de supervisión, tutela e seguimento dos doutorandos/as. Nel, aparecen especificadas as condicións para realizar a tese, os dereitos e deberes do/a doutorando/a, propiedade intelectual e/ou industrial derivadas da investigación, a aceptación do procedemento de resolución de conflitos, así como os deberes do/a titor/a, do/a doutorando/a, así como do seu director ou directora de tese.

A formalización do Compromiso Documental de Supervisión, que en cursos anteriores requiría dunha sinatura manuscrita ou electrónica, este curso será realizada de xeito electrónico e consistirá unicamente **na túa aceptación mediante un click do documento pola túa Secretaría Virtual**. Esta alerta aparecerache a partir deste mes de novembro.

3 E ten presente que existe un prazo para que subas o teu Plan de Investigación

Debes presentalo antes do 8 de abril de 2022, mais o apartado correspondente para poder subilo a través da túa SV só estará operativo **unha vez teñas asignado un/ha director/a de tese**.

NOTA: Lembra que o idioma do contido do teu Plan de Investigación debe ser o mesmo que o idioma no que teñas previsto redactar a túa tese de doutoramento.

Outros temas de interese para os/as doutorandos/as

1

Actividades formativas

Actividades

As miñas actividades
Test Nivel CLM

Podemos dividilas en tres grupos dependendo da súa orixe:

- a. Actividades propias do teu Programa de Doutoramento, que se encargará de manterte informado/a da súa impartición e do carácter obrigatorio ou optativo das mesmas. **A matrícula nestas actividades non se realiza a través da SV.**
- b. Actividades transversais ofertadas pola EDIUS, cuxa información está dispoñible na ligazón: <https://www.usc.gal/gl/centro/escola-doutoramento-internacional-usc/actividades-formativas> . **A matrícula nestas actividades realízase por medio da túa SV.**
- c. Outras actividades realizadas por ti e relacionadas co desenvolvemento da túa tese, xa sexa na USC ou noutra institución.

Todas estas actividades debes adxuntalas na túa SV no apartado de “Documento de Actividades” antes do 30 de xuño de 2022.

Documento de actividades

Neste apartado amósase o documento de actividades.

Non existe ningún documento de actividades.

[Prema aquí para crear o documento de actividades](#)

1 **Actividades formativas**

De cara a completar o documento de actividades, ten en conta que estas clasifícanse en:

- + Estancias noutros Centros de Investigación
- + Cursos de formación
- + Publicacións en revistas nacionais o internacionais
- + Outras actividades relacionadas co traballo da tese (patentes, organización de congresos/seminarios, etc)
- + Asistencia a Congresos e Xornadas Científicas Nacionais ou Internacionais

* **Finalmente, os correos de contacto segundo as túas consultas**

Para temas de:

- Admisión, matrícula, cambios de dedicación, prórrogas ou baixas: doutoramento@usc.es
- Actividades formativas ofrecidas pola EDIUS: edius.formacion@usc.es
- Temas académicos, asignación de títors e directores: o correo electrónico institucional do voso programa pd.xxxx@usc.es
- Problemas informáticos ou de acceso á secretaria virtual: cau@usc.es
- Consultas sobre tipos e trámites das teses de doutoramento: edius.teses@usc.es
- Para calquera outra pregunta a edius@usc.es

Teresa Fanego Lema

Artes e Humanidades

«Ten unha gran importancia a valoración e puntuación extras outorgadas ao premio tanto nas solicitudes de acreditación presentadas a ANECA como nos concursos a prazas de profesorado Axudante Doutor e Contratado Doutor»

OPINIÓN

O Premio Extraordinario de Doutoramento e o seu valor engadido

Os premios extraordinarios de doutoramento son a máxima distinción académica que pode acadar unha tese; poden optar a el as teses que teñan obtido a calificación de sobresáinte e a mención *cum laude*.

Para alén deste requisito administrativo inicial, cada Escola de Doutoramento acorda as súas propias bases e debe facelas públicas na convocatoria anual correspondente. No caso da USC, o pasado mes de setembro abriuse o período de solicitude do premio extraordinario para as teses defendidas con *cum laude* durante o curso académico 2019/2020; prevese que o listado dos candidatos seleccionados en cada unha das cinco grandes áreas de coñecemento (Artes e Humanidades, Ciencias, Ciencias da Saúde, Ciencias Sociais e Xurídicas, Enxeñaría e Arquitectura) se coñeza antes de que conclúa o ano.

O premio extraordinario de doutoramento, que exige de abonar as taxas da secretaría en concepto de expedición do título de Doutor, representa, en primeiro lugar, unha gran satisfacción persoal como recoñecemento oficial ao traballo ben feito. Ademais disto, para aqueles que continúan a súa carreira no mundo académico, ten unha gran importancia a valoración e puntuación extras outorgadas ao premio tanto nas solicitudes de acreditación presentadas a ANECA —a Axencia Nacional de Evaluación da Calidade e Acreditación— como nos concursos a prazas de profesorado Axudante Doutor e Contratado Doutor. Fóra da academia, a condición de doutor é en si mesma un mérito valorado moi positivamente en bastantes ámbitos profesionais e a distinción adicional de ser poseedor do premio extraordinario de doutoramento acrecenta notablemente esa percepción positiva.

Como preparar o camiño para que o noso traballo doutoral obte con posibilidades de éxito a ese recoñecemento máximo que é o premio extraordinario merece tamén unha reflexión, que abordaremos noutro número deste boletín.

[↩ Ir ao sumario](#)

Consellos *para preparar a defensa da tese*

Despois de moitos meses de traballo, de anos de esforzo e absoluta dedicación, chega o ansiado e temido momento de poñerse diante dun tribunal para presentar o froito dun ímprobo esforzo. É o momento de lucirse e demostrar que todos os devedos pagaron a pena.

Este curso, son moitos os doutorandos e doutorandas que están ultimando as súas teses. Co fin de darlles algúns consellos e suxestións, falamos con algúns compañeiros e compañeiras que recentemente superaron este paso e son, finalmente, doutores e doutoras pola Universidade de Santiago de Compostela. Isto é o que nos contaron.

Consellos para preparar a defensa da tese

1. Que lle recomendas aos compañeiros e compañeiras que van defender a súa tese proximamente?

2. Que non farías hoxe se puideras repetir esta defensa?

3. O mellor consello que poderías dar:

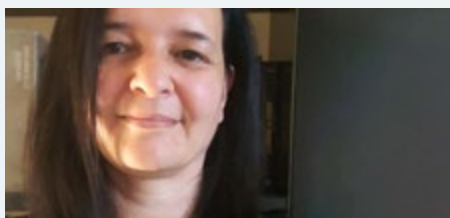

**CUSTÓDIO
MARQUES OLIVEIRA**

Área de Ciencias Sociais e Xurídicas
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade presencial

1. Defender a tese non foi difícil, os obxectivos cumpríronse. Non obstante, aínda esquecendo as dificultades do contexto (un exame ante un tribunal), non lle direi a ninguén que a defensa sexa fácil.
2. Creo que as opcións que tomei foron as correctas, aínda que os consellos do director da tese, o profesor Rivera Otero, foron moi importantes.
3. Diríalle a quen teña que defender una tese que seleccione só algunhas conclusións. Querer telo todo en conta pode levar a nada.

**EVA MARÍA
GARCÍA QUINTEIRO**

Área de Ciencias Sociais e Xurídicas
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade virtual

1. De primeiras, non sabes por onde comezar, así que eu optei por buscar o formato. Hai que estar preparada para saber que vas facer bastantes cambios. Nun principio queres dicir moitas cousas, pero despois descartas e quedas co simple. A min gústame moito a idea de transmitir con imaxes, polo que intentei que tivesen forza para chegar aos que asistiran ao acto de defensa.
2. Pois seguramente sexa un tópico, pero non poñerme tan nerviosa nos días previos. Faría de forma diferente os ensaios para crear un discurso menos extenso, aínda que eses ensaios tamén axudaron, de algunha maneira, a saber o que non facer.
3. Xa que non todos os días se defende unha tese, chegado o momento, disfruta da mesma e sinte curiosidade por saber e aprender das preguntas e comentarios que terá o tribunal sobre o teu traballo e presentación!

[↩ Ir ao sumario](#)

Consellos para preparar a defensa da tese

1. Que lle recomendas aos compañeiros e compañeiras que van defender a súa tese proximamente?

2. Que non farías hoxe se puideras repetir esta defensa?

3. O mellor consello que poderías dar:

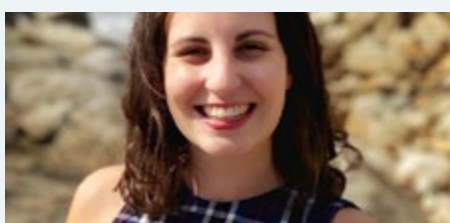

JUAN TORRELLES MANENT

Área de Ciencias Sociais e Xurídicas
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade presencial

1. Xa é o final para o que traballamos moitas horas. O contido non é máis que propoñer o obxectivo global da tese e os obxectivos específicos, expoñendo así o máis relevante. Debes establecer as conclusións de forma clara e presentar as limitacións coas que te encontraches, así como as posibles futuras liñas de investigación. Sempre cun ton pausado e sen liarse.
2. Nun principio, todo estaba preparado para presentar a tese online, pero, o mesmo día da lectura, realizouse de forma mixta. Para min isto foi un caos. Con respecto ao contido, non cambiaría nada e ao tempo, tampouco; aínda que si cambiaría as cores da dispositiva por unhas cores máis sobrias e que non xerasen brillos.
3. Traballar a presentación como se fose a tese.

MARTA RODRÍGUEZ CASTRO

Área de Ciencias Sociais e Xurídicas
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade presencial

1. Recomendaríalles que asistiran á defensa dalgunha outra tese da súa área para facerse unha idea das dinámicas e protocolos destes actos. Iso si, en ningún caso debemos angustiarnos intentando replicar o que vemos, xa que cada investigación demandará unha exposición diferente.
2. Intentaría reforzar a capacidade de síntese. É importante resumir os puntos fortes da tese e expoñelos da forma máis clara e concisa posible. Se tivese sido máis sintética, non estaría tan pendente do reloxo e teríaa abordado con máis calma.
3. O meu consello é que desfrutemos o máximo posible dun acto que pon punto e final a unha etapa chea de tantos momentos gratificantes como difíciles. Chegamos até aquí e temos que celebralo!

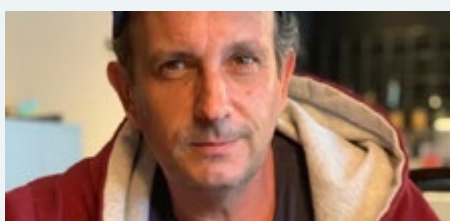
[↩ Ir ao sumario](#)

Consellos para preparar a defensa da tese

1. Que lle recomendas aos compañeiros e compañeiras que van defender a súa tese proximamente?

2. Que non farías hoxe se puideras repetir esta defensa?

3. O mellor consello que poderías dar:

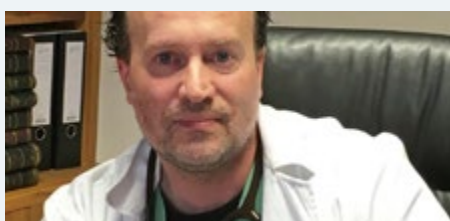

CARLOS MAYO TORNÉ

Área de Artes e Humanidades
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade virtual

1. 1. Que non se improvise e se prepare con antelación. Unha presentación de calidade será valorada positivamente tanto polo público como polos membros do tribunal. É moi importante que a presentación se ensaie previamente, xa que che aportará confianza e axudarache a lidar cos nervios propios do día da presentación.
2. 2. Non me preocuparía tanto, aínda que posiblemente sexa inevitable. A defensa é un acto de celebración onde ti es o protagonista. É o final dun proceso de anos de traballo, sacrificio e que finalmente podes celebrar, así que debe ser unha experiencia positiva e agradable.
3. 3. O meu consello a quen estea preparando a súa defensa de tese é traballar duro e desfrutar na medida do posible do proceso.

ÁLVARO DE CASTRO PALOMARES

Área de Artes e Humanidades
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade presencial

1. Os anos de estudo teñen que lucir neste acto. Trátase dunha «conferencia maxistral» e ti es o mestre. Hai que tratar de durmir ben, tranquilo, coa conciencia do traballo feito, polo menos desde 7 días antes. E tamén ir pensando nun, máis que merecido, descanso. Gozade do voso momento!.
2. Tede presente que é un acto público, é normal estar nervioso/a, pero, no meu caso, contar cun público de confianza axudoume a crecer a medida que transcorría a exposición. Non o digo xa como alumno que pasa dos corenta anos. Débolle moitas táboas ao piano, e á miña profesión vocacional.
3. Cando esteades alí, fronte ao tribunal, tede claro que non é momento de excusas nin hai nada que perdoar ou do que mostrar arrepentimento. Son momentos nos que toca agradecer, compartir e, insisto: gozar.

[↩ Ir ao sumario](#)

Consellos para preparar a defensa da tese

1. Que lle recomendas aos compañeiros e compañeiras que van defender a súa tese proximamente?

2. Que non farías hoxe se puideras repetir esta defensa?

3. O mellor consello que poderías dar:

MARCOS GERARDO CALLES LOMBADO

Área de Artes e Humanidades
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade semipresencial

1. Recomendo facer a defensa en estreita colaboración coa titora, tamén asistir a outras defensas de teses para ver como é o proceso, preparala con tempo e, unha vez rematada, facer polo menos tres ensaios completos da defensa.
2. Non repetiría a duración da defensa, senón que a faría máis breve e concisa. Quixen poñer en valor todas as cousas novidasas, pero se fose agora, centraría-me nas máis relevantes.
3. Preparar todos os detalles do día da defensa con mimo. É un día que será inesquecible.

CELINA VILA SANJURJO

Área Ciencias da Saúde
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade virtual

1. Traballar a estética e a proxección. Recomendo dar moita importancia á parte de introdución, nunha tarefa divulgativa que nos permite trasladar a paixón que atopamos no noso campo de investigación. Isto axudoume a gañar autoconfianza e afrontar con máis forza a defensa.
2. Trataría de deixar a última semana para coller aire, ensaiar e prepararme mentalmente e así chegar máis descansada. Eu tiven cambios de última hora, unidos a asuntos loxísticos e administrativos que me agobiaron nos días anteriores.
3. Desfrutar do día como se se tratase dunha clase maxistral na que trasladas o teu coñecemento ao tribunal e á audiencia, ese sentimento é absolutamente empoderador e único e fai que esa loita que é o doutoramento pague a pena.

[↩ Ir ao sumario](#)

Consellos para preparar a defensa da tese

1. Que lle recomendas aos compañeiros e compañeiras que van defender a súa tese proximamente?

2. Que non farías hoxe se puideras repetir esta defensa?

3. O mellor consello que poderías dar:

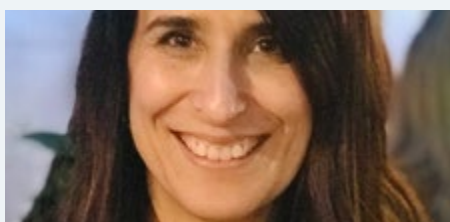

**MARÍA ESTRELLA
LÓPEZ-PARDO PARDO**

Área de Artes e Humanidades
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade presencial

1. O éxito está na preparación. O tribunal xa dispón da tese, polo que a defensa debe sintetizar, centrándose nos resultados, conclusións e aplicacións. Unha boa práctica é ensaiar para gañar en fluidez e asegurar que se axusta ao tempo asignado.
2. Antes de comezar coa preparación da presentación, recomendo planificar o número de diapositivas para cada apartado. Con esta metodoloxía, optimízase moito o tempo dedicado á elaboración da exposición.
3. Diríalle ao doutorando/a que pense que a parte máis complicada está feita e que se divirta coa exposición. Ninguén sabe máis que el ou ela!

**YOLANDA
TRIÑANES PEGO**

Área de Artes e Humanidades
Campus Santiago

Defensa tese xuño 2021
Modalidade semipresencial

1. Prepara a presentación con tempo suficiente, ensaia todo o que poidas, preséntaa a directores, compañeiros e a persoas que non dominen o tema. Todos eles poderán achegar suxestións interesantes para mellorar a túa presentación. Tamén é moi boa idea ensaiar na sala onde realizarás o acto de defensa para sentirte máis seguro e para comprobar todas as cuestións técnicas.
2. Tentaría controlar máis a ansiedade e os medos que poden xurdir. Aínda que certo nivel de estrés é inevitable, é importante sentirse seguro e cunha actitude positiva.
3. Goza desta parte final do proceso de doutoramento e do día da defensa!

[↩ Ir ao sumario](#)

Consellos para preparar a defensa da tese

1. Que lle recomendas aos compañeiros e compañeiras que van defender a súa tese proximamente?

2. Que non farías hoxe se puideras repetir esta defensa?

3. O mellor consello que poderías dar:

**LUIS
URQUIJO ZAMORA**

Área de Ciencias e Enxeñaría
Campus Lugo

Defensa tese xuño 2021
Modalidade semipresencial

1. Recomendaría ter moi ben estruturado o powerpoint para a defensa, que sexa claro e sinxelo de entender para quen non coñeza o tema. Tamén recomendaría expoñelo varias veces para poder medir os tempos, ver os erros (falta de claridade, ler moi rápido, explicarse incorrectamente, etc.). Despois, volver facer o powerpoint eliminando o que sobra, é superfluo ou é molesto de explicar.
2. Creo que non cambiaría nada.
3. O mellor consello: traballa ben a exposición, practícaa e vai tranquilo á defensa.

**JORGE ALBERTO
SUÁREZ GAREA**

Área de Ciencias e Enxeñaría
Campus Santiago

Defensa tese xullo 2021
Modalidade virtual

1. A miña recomendación é levar un CV actualizado xa que, cando necesitas información relativa ás actividades realizadas durante o doutoramento (isto pasará máis habitualmente do que nos gustaría), evitarás ter que perder o tempo repasando un motón de documentos para recompilar dita información.
2. Non empezaría a tese. Que va, é broma! O que si evitaría é facer unha única estancia, xa que é unha experiencia moi enriquecedora e deberían facerse, canda menos, dúas ou tres.
3. O meu mellor consello é: aproveita cada experiencia para aprender cousas novas, estean ou non relacionadas co teu campo, pois a vida dá moitas voltas.

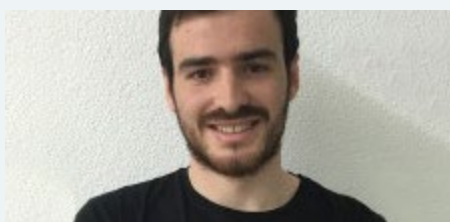
[↩ Ir ao sumario](#)

Consellos para preparar a defensa da tese

1. Que lle recomendas aos compañeiros e compañeiras que van defender a súa tese proximamente?

2. Que non farías hoxe se puideras repetir esta defensa?

3. O mellor consello que poderías dar:

**RODRIGO
VILLAR MARIÑO**

Área de Ciencias e Enxeñaría
Campus Santiago

Defensa tese xullo 2021
Modalidade semipresencial

1. Non obsesionarse moito. Ti es o maior especialista na sala sobre o teu tema, así que confía na túa metodoloxía e conclusións, xa que se estás defendendo, os teus resultados xa pasaron varios filtros.
2. Faría algún ensaio menos para que a exposición fose máis natural.
3. Non facer nada o día anterior relacionado coa tese.

**ROCÍO
FACORRO SOUTO**

Área de Ciencias e Enxeñaría
Campus Santiago

Defensa tese xullo 2021
Modalidade presencial

1. Na presentación, recomendo claridade e intentar evitar exceso de información. Capacidade de síntese e adaptación ao tempo. É moi recomendable concertar ensaios previos cos directores para aclarar dúbidas ou recibir “feedback” de espectador.
2. Poñer en cuestión o traballo durante a preparación da defensa da tese e realizar cambios no último momento.
3. Ter confianza no traballo realizado durante a tese, para abordar a defensa con seguridade e tranquilidade.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

Reunión informativa para alumnos/as da EDIUS

O 20 de outubro celebrouse no Edificio de Formación da EDIUS unha reunión informativa para dar a benvida ao alumnado da Escola, facendo especial fincapé nos doutorandos e doutorandas de nova incorporación.

Na reunión, á que houbo alumnado que asistiu telematicamente vía Teams e outra parte que optou pola presencialidade, fíxose un repaso dos trámites que deben realizar e facilitouse toda a información que puidera resultar do seu interese.

O director da EDIUS, **Pablo Ta-
boada**, fixo un repaso pola funcionalidade, estrutura e funcións da Escola de Doutoramento, así como polos tipos de teses, prazos para a súa presentación, o papel dos directores/as, tutores/as, etc.

A subdirectora de Artes e Humanidades, **Dolores Vilavedra Fernández**, reconeceu que era unha “honra e satisfacción a presenza de persoas de fóra que elixiron a USC”. Vilavedra recomendoulle aos doutorandos/as que veñen doutros lugares que aproveiten a súa estadia en Galicia “para coñecer outro país, outra cultura e outra lingua”.

Isabel Neira Gómez, encargada das actividades formativas da EDIUS, explicou a importancia da formación e de mostrar “paixón e ilusión polo que facedes”. Engadiu que os cursos e seminarios que a USC ofrece “non teñen nada que envexar” ao que se fan noutras universidades dentro e fóra de España.

Pola súa parte, **Eva Rodil Rodríguez**, secretaria da Escola de Doutoramento, aproveitou a xuntanza para dar a benvida a todos e todas á cidade de Santiago.

Antes de rematar a reunión, a presidenta da **Asemblea de Investigadoras de Compostela** fixo unha presentación do colectivo como un lugar de encontro onde debater sobre as problemáticas que afectan ao colectivo investigador da USC.

Reunión de benvida ao novo alumnado da EDIUS.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

AgroMar reforza a defensa da necesidade de actividade científica e a mellora dos dereitos da mocidade investigadora

O 8 de outubro tivo lugar no Auditorio da facultade de Veterinaria do Campus Terra, en Lugo, o acto inaugural da Asociación de Investigadores AgroMar deste curso académico 2021/2022. Este colectivo enfía o seu terceiro ano de vida co obxectivo de garantir a continuidade e, no seu caso, reforzar a produción científica que xa se está a desenvolver, na sede universitaria luguesa, nos ámbitos agroforestal, da saúde e da sanidade animal.

Acto de presentación de AgroMar.

A defensa da necesidade de actividade científica e a mellora dos dereitos da mocidade investigadora son outros dos leitmotiv de AgroMar. Ademais, quere proporcionar un punto de encontro no Campus Terra “para compartir experiencias e debater sobre as problemáticas deste colectivo”.

O acto, presidido polo vicedecano de Organización Docente da facultade de Veterinaria, Luís Ángel Quintela Arias, contou tamén coa presenza da coordinadora adxunta para Investigación do Vicerreitorado de Lugo, Elvira López Mosquera; do subdirector de Ciencias Sociais e Xurídicas, José Miguel Túnuez López; e da presidenta da Asociación de Investigadores AgroMar, Luz Lestón Cambeiro. Todos mostraron o seu entusiasmo pola creación dunha Asociación de Investigadores en Lugo e confían en que axude a darlle vida a este Campus Terra.

Luz Lestón Cambeiro, doutoranda da facultade de Veterinaria no departamento de Microbioloxía e Parasitoloxía, é a presidenta de AgroMar. Inicialmente, a asociación estaba formada por estudantes predoutorias e foi, sobre todo, un punto de encontro para doutorandos e doutorandas da facultade de Veterinaria, organizando tamén cursos de formación e outras actividades. Toda esta dinámica veuse interrompida pola pandemia da Covid-19, xa que tiveron que cancelarse as actividades en marcha “e as reunións por Teams non son o mesmo”, segundo indica a presidenta.

[↩ Ir ao sumario](#)

Aínda así, nestes últimos anos sucederon cousas importantes para a asociación, “sendo a máis salientable que Manuela de Acevedo, estudante posdoutoral do campus, púxose en contacto con nós para propoñernos ampliar a asociación a estudantes posdoutorais, e así unir forzas”, engade Luz Lestón. A proposta foi acollida “cos brazos abertos e axudou enormemente á reactivación da nosa actividade”, afirma Lestón. Ademais, “estamos chegando cada vez máis a outras facultades, sobre todo da EPS, e esperamos nun futuro seguir ampliando horizontes”, sinala.

Por mor de todos estes cambios, a dirección de AgroMar decidiu levar a cabo un acto “para vernos de novo os que xa nos coñecíamos, para dar a benvida aos que acaban de chegar e para celebrar esta reestruturación que esperamos nos axude a dinamizar o campus e servir de apoio a máis investigadores coma nós”, explica a presidenta.

AgroMar é unha asociación formada por uns 50 socios, sobre todo da facultade de Veterinaria e da EPSE. Aglutina estudantes pre, posdoutorais e outras figuras como investigadores asociados ou non consolidados.

AgroMar tamén desexa promover a formación avanzada e transversal dos investigadores, máis alá da formación regrada, así como implicar á comunidade científica na defensa dos seus dereitos, na mellora das súas condicións laborais e, polo tanto, na súa profesionalización digna.

Dous relatorios a cargo da profesora Azucena Mora e de César Pérez Cruzado, investigador Ramón y Cajal e profesor do Departamento de Enxeñaría Agroforestal na EPS, permitiron aos investigadores en formación coñecer como se desenvolveu desde o principio, a carreira investigadora destes dous docentes da USC, achegando ademais algunhas recomendacións á mocidade. Ao remate das intervencións e logo dunha quenda aberta de preguntas, o encontro da Asociación de Investigadores AgroMar da USC rematou cunha foliada no auditorio da Facultade de Veterinaria.

Imaxe das persoas que asistiron ao acto de presentación de AgroMar.

EDIUS NOVAS

Premio ‘Roberta Kevelson’ para a doutoranda Jamila Farajova

Jamila Farajova, premio ‘Roberta Kevelson’.

A estudante de doutoramento en Lingüística Jamila Farajova vén de recibir o **‘Roberta Kevelson Award’** polo artigo titulado “The vehicle of the process of semiosis”. O premio foi entregado o pasado 23 de outubro na conferencia “Addressing Precarity: Semiotics, Semiosis, and Semioethics”, organizada pola ***Semiotic Society of America*** (SSA).

Jamila Farajova, que está realizando a tese “Análise linguo-semiótico de textos ingleses” baixo a dirección do profesor Víctor Manuel Longa Martínez, atópase na actualidade facendo unha estadía de investigación no departamento de Semiótica da Facultade de Filosofía e Semiótica da **Universidade de Tartu** (Estonia).

O Premio Kevelson, establecido no ano 2000, premia o mellor traballo dun estudante de doutoramento presentado na reunión anual da SSA. Os criterios polos que foi premiado o artigo son, entre outros, o “orixinal e prometedor”, tema de investigación na disciplina da semiótica, a organización “lóxica e clara, que demostra capacidades de análise e síntese”, a “claridade, concisión, citas apropiadas de fontes primarias e secundarias” na redacción, así como a “valiosa contribución á comprensión da disciplina máis ampla da semiótica”.

Este recoñecemento supón para a premiada a presentación do traballo na Conferencia Anual, a súa publicación en *Semiotics Yearbook*, e a condición de membro gratuíta na SSA durante o ano seguinte ao premio.

Para a doutoranda da USC, o título ‘Kevelson Award Recipient’ significa “un recoñecemento dentro da sociedade semiótica, un cambio significativo no meu estatus social e académico e unha verdadeira satisfacción por ter logrado o que quería”. Jamila Farajova engade que este premio “é un signo de autorrealización. Por iso, tamén quero expresar os meus máis sinceros agradecementos ao meu director de tese, quen, con moita paciencia, me apoiou coas súas valiosas recomendacións”.

Artigo

O traballo de Jamila Farajova examina o vehículo do proceso de semiose, a forza ou o medio polo cal se reconece a existencia dun signo e polo que se leva a cabo a semiose. Ademais, o artigo analiza dous tipos principais de semiose: informativa e comunicativa, tratando as similitudes e diferenzas entre ambas.

O obxectivo xeral e a contribución central desta investigación foi a unificación da terminoloxía na Semiótica Xeral Contemporánea. O texto propón o termo “vehículo do proceso de semiose” como unificador de todos os termos anteriormente mencionados, e tamén o termo de “non intencionalidade da semiose informativa”, que “é fundamental para entender a diferenza entre información e comunicación”, tal e como explica Farajova.

↩ [Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

Aberta a inscrición para tomar parte no Programa de Innovación Akademia

A USC e **Uninova** organizan, en colaboración coa **Fundación Innovación Bankinter**, unha nova edición do **Programa de Innovación Akademia**.

A través dun formato en liña estruturado en tres convocatorias, este programa ofrece a oportunidade de integrarse en grupos, dun máximo de 30 persoas, formados por estudantes non só da USC, senón tamén das universidades **Politécnica de València**, **Pompeu Fabra**, **Loyola**, **Universidade de Murcia** e o **Instituto de Estudios Bursátiles**.

A participación na **presente edición** terá carácter gratuíto para os alumnos da USC, aínda que será preciso facer un depósito de 50 euros ao inicio, que lle será reintegrado a todos os participantes que finalicen o programa. Os contidos que se abordarán ao longo das oito sesións do curso, tratarán a innovación, a enerxía ou as telecomunicacións como base para aprender a innovar e a adiviñar tendencias.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

O Día da Ciencia en Galicia homenaxea a Jimena Fernández de la Vega, primeira licenciada en Medicina pola USC

O 8 de outubro celebrouse o Día da Ciencia en Galicia. Este ano, a Real Academia Galega da Ciencia (**RAGC**) quixo homenaxear á xenetista Jimena Fernández de la Vega, quen foi, xunto á súa irmá xemelga Elisa, a primeira muller licenciada en Medicina pola USC. A RAGC reconece, deste xeito, como ‘Científica Galega do Ano’.

Participantes na homenaxe.

A homenaxe contou coa intervención da súa sobriña María Teresa Fernández de la Vega, ex vicepresidenta do Goberno e, na actualidade, presidenta do Consello de Estado. Asemade, Constanza Sánchez Ferrari, sobriña neta da homenaxeada, interveu para dar lectura ás palabras do seu pai, Wenceslao Sánchez Fernández de la Vega, sobriño de Jimena.

Pioneira

En 1913, Jimena matriculouse na Facultade de Medicina da USC. Realizou o exame de grao da licenciatura en xuño de 1919, aprobando con sobresaliente e, en setembro, conseguiu un dos dous Premios Extraordinarios concedidos. Tres anos máis tarde, doutorouse na Universidade Central en Madrid e, en 1933, foi nomeada directora da “Sección de Xenética e Constitución”. Logo da Xenética, orientou a súa traxectoria cara á hidroloxía médica.

[↩ Ir ao sumario](#)

O acto institucional do Día da Ciencia en Galicia serviu para poñer en valor a súa traxectoria, así como o “carácter loitador” da homenaxeada. Alén do reitor da USC, Antonio López, tomaron parte no acto o presidente da RAGC e profesor emérito da USC, Juan Lema Rodicio, así como o catedrático da institución compostelá e académico numerario da Sección de Bioloxía e Ciencias da Saúde da RAGC, Ángel Carracedo.

Medallas de Investigación

Igualmente, o catedrático e a catedrática da USC Carmen Álvarez Lorenzo e Manuel Eulogio Ladra González recolleron as Medallas de Investigación da RAGC como distinción das súas traxectorias consolidadas como científicos galegos en activo. Xunto a estes investigadores tamén resultaron premiados Carlos Hervés Beloso da UVigo, e Luis Castedo Ribas e María Antonia Señaris Rodríguez da UDC.

Carmen Álvarez Lorenzo (Santiago de Compostela, 1970) recibe a medalla Ánxeles Alvariño González, da sección de Bioloxía e Ciencias da Saúde. É catedrática de Farmacia e Tecnoloxía Farmacéutica na USC, ademais de académica numeraria da Real Academia de Farmacia de Galicia e fellow do American Institute for Medical and Biological Engineering (**AIMBE**). Conta con 23 anos de investigación posdoutoral en institucións como o Massachusetts Institute of Technology (**MIT**) e en colaboración con industrias. As súas achegas recóllense en máis de 300 artigos en revistas indexadas, 37 capítulos de libro, dous libros en co-edición, preto de 400 comunicacións a congresos e 18 patentes, algunhas delas estendidas a outros países europeos, USA e Xapón. “Esta distinción supón un estímulo e tamén un reto para o meu traballo futuro”, manifesta ela.

A medalla Enrique Vidal Abascal, da sección de Matemáticas, Física e Ciencias da Computación, correspondeulle a **Manuel Eulogio Ladra González** (A Coruña, 1956). É catedrático de Álgebra na USC e socio da Real Sociedade Matemática Española (**RSME**). Con 43 anos de actividade docente, Ladra desenvolveu toda a súa actividade académica, profesional e investigadora na USC. Así mesmo, o galardoadado é investigador principal de varios proxectos nacionais e internacionais e o seu labor investigador é difundido en máis de 130 artigos publicados en revistas de impacto internacional. Actualmente, é coordinador e investigador principal da Rede de Investigación REDE EACA (rede temática de cálculo simbólico, álgebra computacional e aplicacións). Este apunta “A medalla é un respaldo á investigación pura en matemáticas, no meu caso particular á disciplina da álgebra”.

**Carmen Álvarez
Lorenzo e
Manuel Eulogio
Ladra González
recolleron as
Medallas de
Investigación da
RAGC como
distinción das
súas traxectorias
consolidadas
como científicos
galegos en activo**

catro cousas

Os resultados:

Queres deseñar a oferta formativa para o doutoramento?

(Os resultados non son representativos porque a participación na enquisa foi reducida.)

Se tiveras que completar a oferta formativa para o alumnado de doutoramento, que curso ou actividade incluírías?

- ❑ Algunha máis relacionada especificamente con humanidades, quizais sobre o tratamento dos repositorios bibliográficos como o da Biblioteca nacional, Galiciana, etc.
- ❑ Sobre o manexo de sistemas informáticos varios (estadística, GIS, bases de datos...) enfocado en casos globais, non tanto específicos. Tamén sobre todo cursos de Word para poder sacarlle partido ás súas múltiples ferramentas á hora de escribir e maquetar a tese.
- ❑ Sobre datos de panel en R.
- ❑ Obradoiros dirixidos a cuestións técnicas ou prácticas de escritura, xestión do tempo, estratexias de traballo, coaching...
- ❑ Procesos, etapas e formación a ter en conta no período de doutoramento.
- ❑ Sobre como contruír unha carreira académica. É dicir, onde publicar, como iniciarse en todo, aspectos a ter en conta, como iniciarse a poder dar formación, etc.
- ❑ Linguaxe académico (non tanto sobre ortografía, senón sobre como redactar de acordo ao rexistro)
- ❑ Etapas dunha tese en CC Sociais, estrutura, redacción.
- ❑ Manexo de Excel, base de datos, cursos de R para economía e ciencias sociais, tipos de escritura e investigación, formación en metodoloxías e deseños.
- ❑ Un curso de iniciación á investigación, no cal se fale por exemplo das diferentes revistas e métodos de publicación; un curso de latín antigo e medieval (que quizais se podería impartir virtualmente subindo vídeos e que o/a doutorando/a soamente se adscriba ao período que lle interesa para elaborar a tese, puidendo facer tamén unha xornada práctica) e un curso de paleografía, cun esquema parecido ao anterior de períodos antigo e medieval e vídeos na aula virtual.
- ❑ Estadística básica (básica de verdade), transcripción de arquivos lingüísticos, presentacións eficientes ou creación de carteis/infografías.
- ❑ Montar unha formación intensiva GradSchool de 5 días de duración en competencias transferibles.
- ❑ Curso sobre noções básicas de econometría e estadística; curso de introdución á investigación (tipos de análises, variables, metodoloxías, etc.); cursos concretos sobre metodoloxías (SEM, fsQCA, análise bibliométrica, tipos de análises con series temporais e/ou datos panel...).
- ❑ Arquivos e museos galegos, para coñecer o patrimonio documental que temos preto de nós. Algún curso sobre como falar en público, para mellorar as habilidades de comunicación para o noso futuro profesional.
- ❑ Análise de datos estatísticos, como realizar unha revisión sistemática e metaanálise.
- ❑ Actividade deportiva para relaxar a mente e así investigar mellor.
- ❑ Sobre *academic writing*.

 [Ir ao sumario](#)

 catro cousas

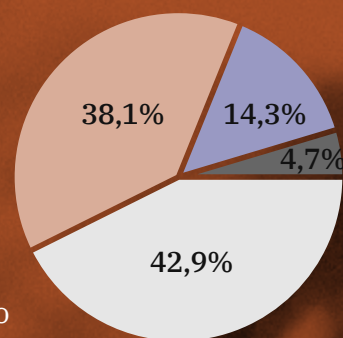
Os resultados:

Queres deseñar a oferta formativa para o doutoramento?

(Os resultados non son representativos porque a participación na enquisa foi reducida.)

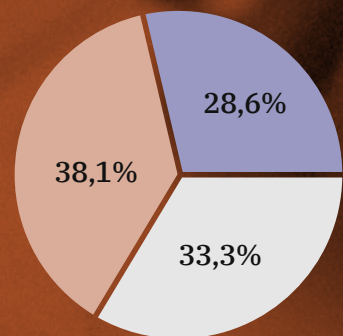
Cal é o mellor horario para programar actividades formativas dirixidas a doutorandos/as

Pola mañá
  Pola tarde
  Durante todo o día
  Indistinto

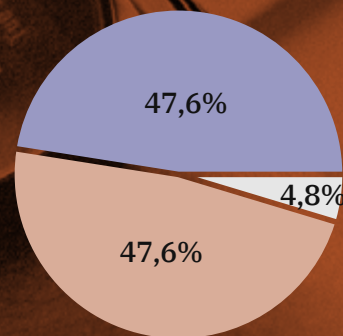
Cal é o mellor frecuencia para as actividades formativas na etapa da tese

En varios días consecutivos, con poucas horas cada día
  Concentrada nun ou dous días
  En varios días de diferentes semanas

Prefires actividades

Presenciais
  Online
  Duais

 [Ir ao sumario](#)

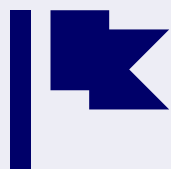

**catro
cousas**

Estadías

Responder pregunta

Formación

Actividades

Outubro 2021

Profesorado:

A investigación ao servizo da empresa e a sociedade

**Curso 1. De directores e directoras de tese a referentes.
Habilidades de liderado e xestión de equipos**

18 (presencial), 23 (online), 25 (online) de novembro e 2 (presencial) e 9 (presencial) de decembro de 2021

Aula de formación da EDIUS de 10:00h a 12:00h - Matrícula: do 4 ao 12 de novembro de 2021 **Secretaría virtual**

Alumnado:

Tecnoloxías de análise de información xeo-espacial para investigación

ONLINE: 15, 17, 19, 22, 24, 26 e 29 de novembro de 2021
De 10:00h a 12:00h

Aplicacións de Python ao tratamento da linguaxe natural

PRESENCIAL: 2, 3, 5, 8 e 10 de novembro de 2021
Facultade de Filoloxía, Aula C04 de 18:00 a 20:00h

Todas as actividades

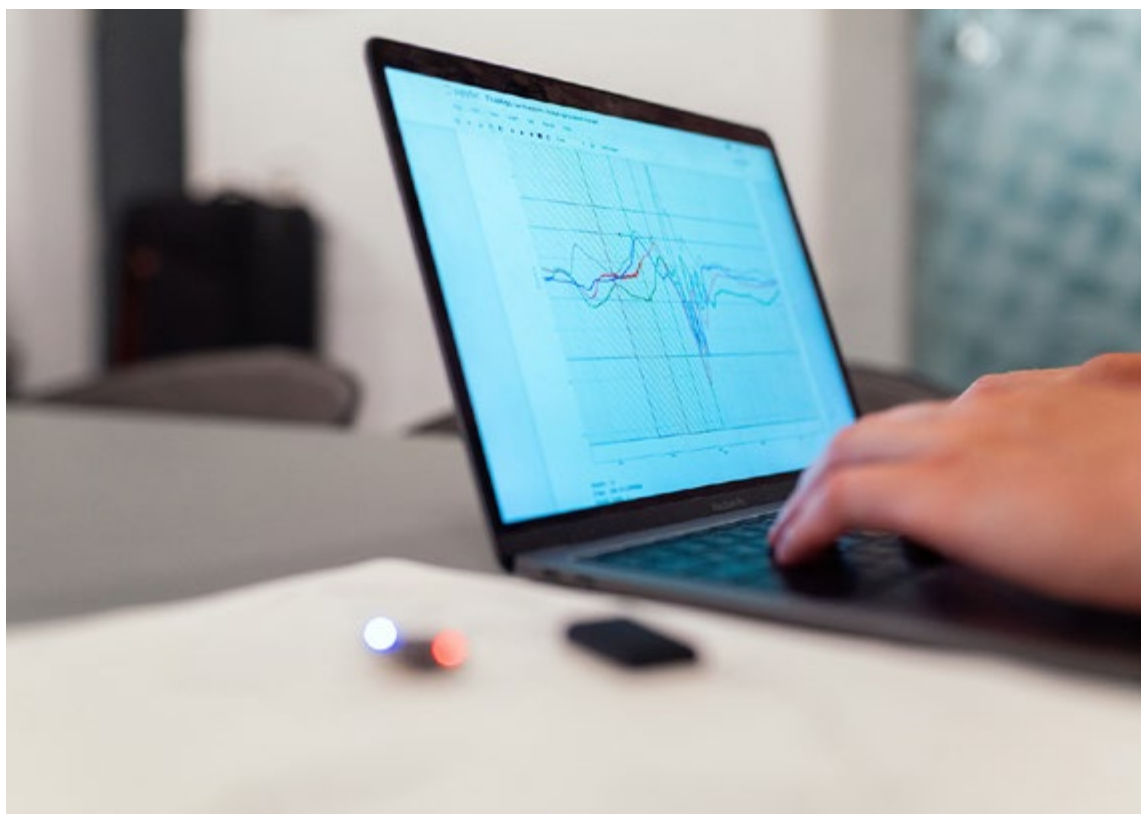
 [Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

Formación en inglés sobre Estatística en SPSS

Thomas Schøtt, profesor emérito da University of Southern Denmark (SDU).

Thomas Schøtt, profesor emérito da University of Southern Denmark (SDU), estará en Santiago de Compostela durante o mes de novembro impartindo dous cursos de formación, sobre ‘Statistics in SPSS (Application in social science and humanities)’, isto é, Estatística en SPSS (Aplicación ás Ciencias Sociais e Humanidades).

Trátase dunha formación dividida en dúas partes: un primeiro curso básico, que se realizará os días 15, 17 e 19 de novembro; e outro avanzado, os días 22, 24 e 26 do mesmo mes. As dúas actividades formativas, que serán impartidas integramente en inglés, teñen como obxectivo capacitar aos participantes para realizar investigacións en humanidades mediante métodos cuantitativos, é dicir, recollendo e analizando información expresada en números, e extraendo conclusións mediante a estatística.

A formación do profesor Thomas Schøtt constará dunhas charlas para a formación en análise de datos, con gráficos e estatísticas, en ordenadores portátiles empregando un *software* común, SPSS.

[↩ Ir ao sumario](#)

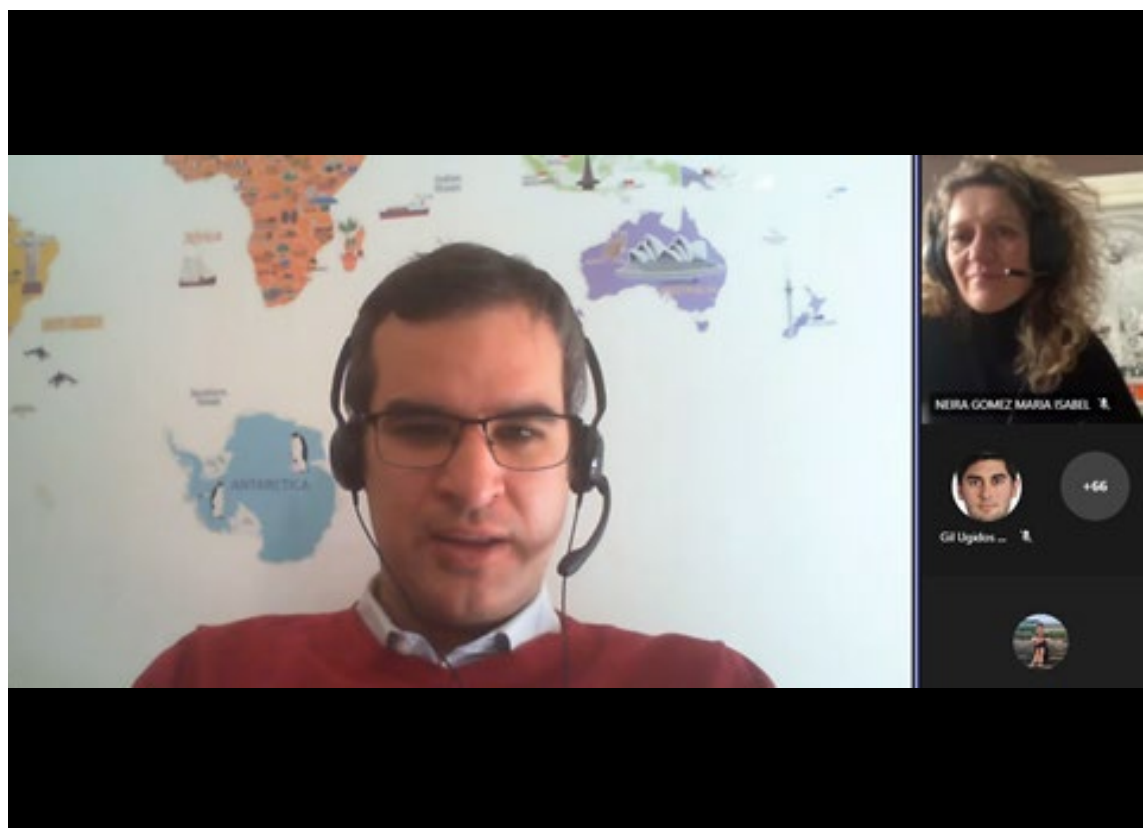
EDIUS **NOVAS**

Como preparar unha carreira académica, segundo o profesor Rafael Repiso

Profesor da UNIR, diplomado en Biblioteconomía, licenciado en Documentación, máster en Evaluación Científica, doutor en Documentación (2013) e Doutor en Comunicación (2019).

Rafael Repiso, profesor da Universidad Internacional de La Rioja (**UNIR**), ofreceu un curso sobre 'Como preparar unha carreira académica' dentro das actividades formativas da EDIUS deste curso. Por terceiro ano consecutivo, Repiso, con experiencia en xestión bibliotecaria e avaliación científica, fixo fincapé na idea de que cada carreira académica debe planificarse detidamente.

Neste curso, a carreira académica analizouse a partir do paradigma da marca, o que facilita aos novos estudantes a comprensión da importancia de construír unha marca persoal académica baseada principalmente nun factor: o traballo. Este curso ofreceu unha perspectiva de como debe ser unha carreira académica exitosa, as súas diferentes etapas, elementos, erros, etc. Todo isto pensado para que os doutorandos e doutorandas planifiquen e optimicen os seus recursos dende o comezo para acadar o éxito que procuran.

[↩ Ir ao sumario](#)

Rafael Repiso, profesor da Universidad Internacional de La Rioja (UNIR), ofreceu un curso sobre 'Como preparar unha carreira académica'.

ENTREVISTA

Susana Rodríguez

Susana Rodríguez repite este curso o taller sobre Xestión do Tempo e do Estrés durante a etapa da tese. Despois do éxito e da gran demanda da formación anterior, esta doutora en Psicopedagogía e profesora no Departamento de Psicoloxía Evolutiva e da Educación da Universidade da Coruña tratará de facer entender, con cursos presenciais nos campus de Santiago e Lugo, as claves para afrontar esta etapa do xeito máis beneficioso para a saúde mental.

Susana Rodríguez, profesora do curso
'Xestión do Tempo e do Estrés durante a etapa da tese'

«As condicións financeiras e de vida, xunto coa incerteza laboral, son os factores que máis afectan ao benestar emocional no período da tese»

Repíte de novo un curso sobre xestión do tempo e do estrés. Existe unha maior concienciación sobre os problemas psicolóxicos que pode carrear a preparación dunha tese?

Sen dúbida, todos e todas imos tomando maior conciencia das consecuencias a medio e longo prazo dos problemas psicolóxicos e da relevancia da prevención no eido da saúde mental e o proceso de realización dunha tese de doutoramento constitúe un fito no que podemos precisar axuda e apoio psicolóxico.

Hai agora máis persoas que padecen esta situación ou é, simplemente, que xa non se oculta tanto?

Quizais a chave está en que, até o de agora, non dispoñiamos de información sobre os estudantes de doutoramento. Nesta última década, a investigación dirixiu a súa ollada a esta poboación e comprobou que catro de cada dez estudantes de doutoramento informan de insatisfacción, estrés e/ou sintomatoloxía depresiva.

Cales son as causas do estrés durante esta etapa?

A investigación coa poboación de doutorandos e doutorandas, que aínda é

escasa, suxire que as condicións financeiras e as condicións de vida, xunto coa incerteza laboral e profesional, son os factores que máis afectan ao benestar emocional durante o período da tese. Entran tamén como factores explicativos da satisfacción durante este proceso a propia percepción de competencia e un sistema de traballo regular, aspectos nos que precisamente se centra este taller. Un horario de traballo regular, un réxime de sono adecuado, dispor dunha rede de apoio de compañeiros/as ou grupos de traballo, e contar cun asesoramento inspirador por parte das direccións establécense como factores que poden previr a elevada sintomatoloxía psicolóxica dos/as doutorandos/as.

De que xeito pode afectar o estrés aos doutorandos e doutorandas?

Coa necesaria precaución sobre a validez da comparación de taxas de prevalencia, a investigación tende a constatar que un grupo considerable de estudantes de doutoramento experimenta angustia psicolóxica ou está en risco de desenvolver problemas de saúde mental. Sentirse inútil, a falta de confianza nun mesmo ou a incapacidade para tomar decisións e resolver problemas son

[↩ Ir ao sumario](#)

crenzas entre dúas e tres veces máis frecuentes nos estudantes de doutoramento que no resto dos estudantes de educación superior.

Como podemos advertir que temos un problema e debemos pedir axuda profesional?

Se se leva algún tempo sen durmir o suficiente, -en torno a sete horas diarias-, se nos últimos meses estase a sentir malestar físico, se non conseguimos manter un horario de traballo regular e levamos algún tempo sen desfrutar das actividades cotiás, seguramente debemos empezar a pensar que precisamos algún tipo de axuda profesional.

Como podemos mellorar a xestión do tempo?

Un aspecto que me gustaría resaltar é a necesidade de establecerse propósitos cos que un se identifique: por que imos dedicar os próximos cinco anos da nosa vida aos estudos de doutoramento? Coido que o benestar emocional de moitos individuos ten a súa raíz en compromisos con traballos cos que realmente non se identifican ou que non se axustan aos seus verdadeiros intereses.

Outro factor relevante para esta mellora é tomar conciencia de como estamos a empregar o tempo no noso día a día. Pararnos a valorar o uso que facemos deste recurso durante unhas semanas é o primeiro paso para mellorar a planificación e a distribución do tempo.

«Catro de cada dez estudantes de doutoramento informan de insatisfacción, estrés e/ou sintomatoloxía depresiva»

Que se debe facer?

Unha boa análise do que implica a realización dunha tese de doutoramento: (a) que pasos en que tempo e (b) que tarefas e aprendizaxes vains requirir cada un deses pasos. Unha vez feita esta análise suxírese: (a) unha planificación semanal tarefa/día, onde se establezan eventos inamovibles e prioritarios, e (b) unha distribución axeitada de tarefas de alta e baixa demanda.

Que se debe evitar?

Unha das maiores interferencias nas planificacións do tempo entre estudantes soe asociarse con non ter en conta o ocio e, por iso, ínstase a planificar tamén o tempo de ocio cara o final da semana. Por outra banda, os/as doutorandos/as deben asumir que cada planificación semanal vai deixar traballos pendentes e que pode incorporar en calquera intre tarefas off schedule. Unha planificación estará ben feita na medida en que sexa doado modificala.

Teses

Outubro 2021

*Variability and function of immune genes in the mussel *Mytilus galloprovincialis**

MAGALÍ REY CAMPOS

Director/es: Beatriz Novoa García, Antonio Figueras Huerta, José Luis Sánchez López (titor)

PD: Ciencias Mariñas, Tecnoloxía e Xestión

Data: 01/10/2021 - Virtual

Resumo:

Mytilus galloprovincialis is a bivalve mollusc of great commercial interest worldwide that lives anchored to the rocks and has a filtering way of life. Despite being constantly exposed to pathogens, no mass mortality events have been recorded in the natural environment (something that has occurred with other bivalve species such as oysters or clams). This immune resistance seems to reside in the great variability of immune molecules that the mussel genome encodes. Because of that, it has become interesting to study the immune response in infection situations, as well as the analysis of variability and function of some key peptides in the defense to diseases of these animals.

*Zoonotic potential of *Escherichia coli* and other *Enterobacteriaceae* isolated from poultry meat: study of antibiotic resistances and definition of clonal groups pathogenic for humans*

DAFNE DÍAZ JIMÉNEZ

Director/es: Azucena Mora Gutiérrez

PD: Avances en Bioloxía Microbiana e Parasitaria

Data: 01/10/2021 - Presencial

Resumo:

The main objective of the present project is to know the role of food (particularly poultry products) in the transmission to humans of high-risk *E. coli* strains. In this context, high-risk strains would be those with the capability of developing an extraintestinal multiresistant infection. To get this objective, an efficient protocol will be designed to recover ExPEC and/or ESBL *E. coli* strains from meat of different avian origins. The clonal groups recovered with this protocol and identified as high-risk groups for humans will be compared through complete genomic analysis. Therefore, the present Project focuses on a topic of scientific concern worldwide, and addresses one of the challenges identified in the Spanish Strategy for Science and Technology and Innovation, namely the challenge of Security, food quality.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Historia archivística del monasterio de San Martín Pinario. Colección documental SS. XVI - XIX

VÍCTOR MANUEL CAMINO GIADÁNS

Director/es: Ofelia Rey Castelao

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 01/10/2021 - Presencial

Resumo:

Esta tesis elabora la crónica del gobierno del monasterio benedictino de San Martiño Pinario de Santiago de Compostela mediante la reconstrucción orgánica y funcional de su sistema archivístico a través del tiempo. La cronología estudiada abarca desde el siglo XVI, inmediatamente después de la incorporación de la comunidad compostelana a la Congregación de Valladolid, hasta la disolución de la misma con la desamortización de 1835. En una primera parte de la tesis, además de una breve introducción histórica sobre el monasterio, se analiza la legislación eclesiástica relacionada con las normas y procedimientos administrativos reglados que tutelaban la ordenación de los archivos eclesiásticos. En la segunda parte se examina la situación actual de la documentación, dispersa entre al menos trece instituciones, y cuáles fueron los procesos que determinaron esta situación. Se analizan las grandes series documentales identificables en el fondo, proponiendo un cuadro de clasificación funcional que recoja toda la documentación analizada a lo largo de la tesis. El objetivo es facilitar la creación de una herramienta de gestión, eficaz y precisa, que allane cualquier investigación histórica sobre la compleja realidad social y religiosa de los monasterios benedictinos gallegos.

Behavioral-based algorithms for process model simplification

DAVID CHAPELA DE LA CAMPA

Director/es: Manuel Lama Penín, Manuel Felipe Mucientes Molina

PD: Investigación en Tecnoloxías da Información

Data: 05/10/2021 - Semipresencial

Resumo:

In this PhD thesis, we explore the simplification of complex process models aiming to support as much behavior of the process as possible, while increasing the precision of the process model. We propose to retain the subprocesses that are being executed more frequently, on the one hand, and to avoid the support of the process model for the subprocesses that are observed fewer times, on the other hand. To achieve this, in this dissertation we present a set of behavioral-based algorithms to simplify complex process models by abstracting the infrequent behavior into artificial activities.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Concentración de los minerales, oligoelementos esenciales y oligoelementos tóxicos en la leche materna y las fórmulas infantiles

NATALIA MANDIÁ RODRÍGUEZ

Director/es: José María Fraga Bermúdez, María de la Luz Couce Pico, María Rosaura Leis Trabazo (titora)

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 06/10/2021 - Semipresencial

Impacto da fibromialgia na qualidade de vida relacionada com a saúde: correlatos socio-demográficos, clínicos e psicológicos

RICARDO JORGE PEREIRA CAMPOS

Director/es: María Isabel Vázquez Rodríguez

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 08/10/2021 - Semipresencial

Resumo:

En el presente trabajo se analizan los niveles de minerales y oligoelementos, tanto en leche materna en sus diferentes etapas como en fórmulas infantiles que se emplean para la alimentación de los recién nacidos a término y prematuros durante el primer año de vida; además de evaluar posibles asociaciones de estos elementos con variables médicas, sociales, ambientales y demográficas. La leche que reciben los neonatos de nuestro área tiene una adecuada composición en cuanto a minerales y oligoelementos, aunque el vivir en ambiente urbano, el tabaco o consumo de agua de pozo son factores de riesgo para el aumento de tóxicos en leche materna. En prematuros los niveles bajos de selenio y elevados de cesio y estroncio en leche materna podrían suponer mayor riesgo de déficits nutricionales y/o toxicidad a corto o largo plazo. Además, sería importante reducir las concentraciones de tóxicos en fórmulas infantiles para evitar consecuencias a largo plazo en la salud de los lactantes.

Resumo:

A Fibromialgia (FM) é uma perturbação incapacitante crónica que gera um alto impacto na qualidade de vida relacionada com a saúde (QVRS) dos pacientes. O estudo destaca o impacto negativo que a FM tem na QVRS dos pacientes, a importância de se determinar as potenciais diferenças existentes entre pacientes atendidos em distintos contextos de cuidados de saúde e informa do papel relevante que as variáveis psicológicas desempenham não apenas na variabilidade observada nos diversos indicadores da qualidade de vida, senão também na mediação da relação entre os sintomas físicos da FM e a vertente mental da qualidade de vida, pelo que a ansiedade, a depressão, as estratégias de considerados tanto na avaliação como na intervenção para a melhoria da qualidade de vida dos pacientes.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Hydrogels as platforms for vaccine delivery and mucosal restoring

LORENA GARCÍA DEL RÍO

Director/es: Mariana Landín Pérez

PD: Investigación e Desenvolvemento de Medicamentos

Data: 08/10/2021 - Semipresencial

Búsqueda de marcadores -en orina, pelo y otras muestras biológicas- que permitan diferenciar el uso tradicional de la hoja de coca del consumo ilícito de cocaína

NÉLIDA CRISTINA RUBIO

Director/es: Ana María Bermejo Barrera, Fritz Pragst

PD: Avances e Novas Estratexias en Ciencias Forenses

Data: 08/10/2021 - Presencial

Resumo:

O obxectivo deste traballo experimental é abordala utilidade das ferramentas de IA no desenvolvemento de hidroxéis multicompoñente con prestación avanzadas. Así mesmo, explórase o potencial de combinacións ternarias de polímeros seleccionados para xerar hidroxéis termosensibles e altamente bioadhesivos para a carga e cesión de proteínas con dúas aplicacións; a vacinación sublingual e o tratamento local de úlceras coloretais na enfermidade inflamatoria intestinal. Polo tanto, levouse a cabo unha selección inicial de compoñentes e, estableceuse en cada caso un deseño experimental reducido utilizando o método de densidade balanceado. Caracterizáronse as propiedades texturométricas, reolóxicas e os perfís de cesión dos hidroxéis e, analizouse o efecto de cada compoñente nas súas características mediante o emprego combinado de redes neuronais artificiais e técnicas de lóxica difusa. Por último, avalíouse a utilidade de dous hidroxéis optimizados como portadores de proteínas na mucosa en ratos.

Resumo:

COCAINA vs COCAINA. La planta de coca alberga en sus hojas una de las sustancias más controvertidas de la tierra, la cocaína. Una planta que pasó de ser sagrada en el mundo incaico hace ya más de 5000 años, a hereje con la llegada de los españoles y el cristianismo a América del sur y ahora es la maldición del hombre blanco, según una antigua leyenda incaica. Una planta que continúa siendo discutida internacionalmente por sus impactos políticos, económicos y sobre la salud. Toda la cocaína que entra a los mercados mundiales con fines recreativos proviene de las plantaciones de Latinoamérica y también la que tradicionalmente es empleada en Argentina, Perú y Bolivia y es legalmente aceptada. Increíble y absurdamente la planta de coca ha obligado a la ciencia a dilucidar el dilema si la ingesta de cocaína corresponde a la cocaína buena o a la cocaína mala. Esta tesis trata de brindar herramientas de laboratorio para dar respuesta a una problemática presente en el ámbito judicial, laboral y del deporte en Argentina, que durante muchos años se ha visto en la disyuntiva de decidir entre cocaína vs cocaína.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

*Adiposidad y carcinogénesis
hepática: una aproximación
epigenética*

ANDREA GONZÁLEZ IZQUIERDO

Director/es: Ana Belén Crujeiras
Martínez, Felipe Casanueva Freijo

PD: Endocrinoloxía

Data: 08/10/2021 - Presencial

Resumo:

En síntesis, el trabajo realizado ha evidenciado que un exceso de adiposidad, vinculado a la manifestación de estrés oxidativo e inflamación, se asocia con la desregulación de genes implicados en la carcinogénesis, en el hígado y en el tejido adiposo de animales obesos y reflejado en los leucocitos circulantes de pacientes con obesidad. De manera relevante, se ha observado que la pérdida de peso inducida en los estudios in vivo fue capaz de revertir el patrón de expresión de los genes estudiados, ya que la disminución en el peso corporal detectada tras las intervenciones fue concomitante a la reducción en la adiposidad, lo que reportó una mejora de la esteatosis hepática y de la protección antioxidante. Nuestros hallazgos acerca de la asociación entre la adiposidad y la desregulación de los genes implicados en la carcinogénesis, podría estar modulada por la acción de marcas epigenéticas, ya que el análisis de los perfiles de metilación del ADN de los genes diana estudiados en los leucocitos circulantes de pacientes con obesidad reveló cambios significativos en comparación a los perfiles observados en voluntarios sanos normopeso y tras la intervención nutricional de estos pacientes siguiendo una VLCKD.

*Eficacia del juego terapéutico
“El Trisquel” en el tratamiento
de pacientes con trastornos
relacionados con sustancias: estudio
neuropsicológico y proteómico
de biomarcadores predictores de
respuesta*

ADOLFO PIÑÓN BLANCO

Director/es: José Manuel Olivares
Díez, Carlos Spuch Calvar, Ana López
Durán (titora)

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 13/10/2021 - Presencial

Resumo:

Los trastornos relacionados con sustancias han sido consistentemente asociados con la presencia de alteraciones en las funciones cognitivas y ejecutivas, que se relacionan con el funcionamiento diario, justificando la aplicación de programas de rehabilitación neuropsicológica en el tratamiento. El objetivo principal de esta tesis fue el estudio de la relación entre perfiles neuropsicológicos, sintomatológicos, patrones moleculares en saliva y eficacia del juego terapéutico El Trisquel en una muestra de pacientes con trastornos relacionados con sustancias. Este trabajo contiene el diseño y desarrollo del programa de intervención en formato de juego de mesa El Trisquel y de otros programas de rehabilitación, el estudio del proceso de toma de decisiones en pacientes con trastornos relacionados con sustancias y el análisis de las diferencias entre hombres y mujeres, y los estudios de eficacia del juego terapéutico El Trisquel en pacientes con trastornos relacionados con sustancias y con trastornos del espectro de la esquizofrenia y otros trastornos psicóticos.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Chiral Nanomaterials with Tuneable Chiroptical Properties

MANUEL NÚÑEZ MARTÍNEZ

Director/es: Félix Manuel Freire Iribarne, Emilio Quiñoa Cabana

PD: Ciencia e Tecnoloxía Química

Data: 14/10/2021 - Semipresencial

Riesgo de displasia del desarrollo de la cadera en pacientes con versión cefálica externa exitosa

NEREA SARMIENTO CARRERA

Director/es: José Ramón Fernández Lorenzo, José Luís Vázquez Castelo, Manuel Pereiro Ferreirós (titor)

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 15/10/2021 - Presencial

O Trastorno da Personalidade Bodeline: Comorbidades e Subtipos

AMANDA DE ERVEDOSA MENDONÇA

Director/es: Estrella Romero Triñanes, Carmen Senra Rivera

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 15/10/2021 - Virtual

 [Ir ao sumario](#)

Resumo:

This Thesis Dissertation is focused on the development of novel hybrid materials based on poly(phenylacetylene)s (PPAs) and metal nanoparticles. PPAs are a family of dynamic helical polymers where the secondary structure (helical sense and/or elongation) can be modulated by external stimuli (temperature, polarity of solvents, metal ions). Thus, they are excellent candidates to act as protecting agents of metal nanoparticles and give a chiral environment to form stimuli-responsive hybrid materials. Besides, this dynamic behaviour is affected by the strength interaction between the PPAs and metal nanoparticles.

Resumo:

La displasia del desarrollo de la cadera (DDC) engloba un conjunto de anomalías en las que se altera la relación entre la cabeza femoral y el acetábulo. La presentación podálica es uno de los principales factores de riesgo asociados a esta entidad. Esta condición puede modificarse mediante la versión cefálica externa (VCE). Se estudió la presunta disminución del riesgo de DDC atribuido a la VCE y se valoró la necesidad de cribar a los pacientes versionados con éxito. Participaron 299 recién nacidos: 186 podálicos y 113 cefálicos tras VCE. El 12,9% de los podálicos y el 6,2% de los cefálicos tuvieron DDC. La VCE reduce el riesgo de DDC con respecto a la presentación podálica pero no lo iguala al de la población general. Se plantea incluir en el protocolo de cribado a los pacientes versionados con éxito.

Resumo:

Buscando colaborar con el esclarecimiento de la naturaleza de la TLP, especialmente predispuesta al desarrollo simultáneo de trastornos, el presente trabajo se dedicó al análisis de subtipos, expresiones más homogéneas, según los patrones de combinación entre sus principales síntomas y comorbilidades. Para ello, contó con la colaboración de psicólogos y psiquiatras que brindaron información sobre 79 pacientes con el trastorno. Diferentes tipos de análisis permitieron reconocer las comorbilidades presentes, entre otros aspectos clínicos relevantes, observar representaciones más similares en la muestra separada según el sexo de los pacientes, verificar las características más comunes relacionadas con los grupos de edad y sugerir perfiles más homogéneos del TLP según los síntomas y comorbilidades demostradas.

Teses defendidas en outubro

Operational expenditures model for a renewable plant

FRANCISCO GARCÍA LÓPEZ

Director/es: Josefa Fernández Pérez,
Luis Miguel Varela Cabo

PD: Enerxías Renovables e
Sustentabilidade Enerxética

Data: 15/10/2021 - Presencial

Resumo:

In this dissertation, system identification methods are applied to characterize the dynamic components behavior of a renewable plant (Hydro – Solar – Wind-Geothermal). First, the relevant factors that are explicative of our models are extracted, to after use Markov Chain and Monte-Carlo simulations to get the more suitable algorithm-based models to optimize the operation cost (or other operative parameters) along the life span of the plant (even under the life time extension mode) we set up the Lost Production Factor (LPF) as an output,. This model will help to better operate the plants by using diagnostics-prognostics, condition monitoring, forecast and predictions, and control design (design to cost). It will help choose the best technologies for the plants and operate the already existing ones in the most profitable way. The application examples are motivated by real-world engineering challenges with renewable Plants under one of the large utilities in the world. The ISO 55000 series Standards are used as a guide, in order to be able to get the proper certification if needed in the future.

Epidemiología de dípteros que actúan como vectores de zoonosis en Galicia. Diseño de una red de vigilancia de vectores

Mª ISABEL SILVA TORRES

Director/es: María Sol Arias Vázquez,
Rita Sánchez-Andrade Fernández,
Adolfo Paz Silva (titor)

PD: Medicina e Sanidade Veterinaria

Data: 18/10/2021 - Prensencial

Resumo:

Los dípteros de las familias Culicidae, Ceratopogonidae y Psychodidae son importantes ya que albergan especies que se consideran vectores biológicos de varios patógenos y suponen un riesgo para la Salud Pública (ej. dengue, malaria, etc), el bienestar animal (Lengua Azul) o ambas (West Nile, dirofilariosis, leishmaniosis) En este estudio se evalúa la presencia, abundancia y distribución de las diferentes especies de dípteros, con el fin de conocer el riesgo de las enfermedades transmitidas por vectores en Galicia y se dividió la comunidad autónoma según la clasificación climática de Köppen. Como resultado se identificaron doce especies de mosquitos, 7 de Culicoides y 3 de flebotomos y la mayoría se encontró en la clasificación climática Csa, seguida de la Csb y Cfb.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Aproximación á modalidade epistémica en galego: o dominio adverbial

VÍTOR MÍGUEZ REGO

Director/es: Francisco Antonio Cidrás Escáneo

PD: Lingüística

Data: 18/10/2021 - Presencial

Resumo:

Esta tese dá un primeiro paso no estudo da modalidade epistémica en galego prestando atención á súa expresión adverbial. Ante a falta dun acordo xeral sobre como entender a modalidade, a primeira parte do traballo dedícase a examinar e avaliar as principais propostas teóricas para o seu estudo. Ademais, o ámbito máis concreto da modalidade epistémica (entendido aquí nun sentido estrito como a área semántica da certeza e a incerteza) garda estreitas relacións con categorías como o tempo, o modo, a evidencialidade ou a atenuación, vínculos que deben ser esclarecidos para alcanzar unha caracterización operativa da área estudada. A segunda parte da tese céntrase nos adverbios epistémicos. Estas pezas lingüísticas adoitan considerarse recursos neutros para a expresión da modalidade, idea que contrasta co seu número e a súa diversidade interna. Para describir e analizar esta área lingüística, lévase a cabo un estudo de corpus de seis adverbios considerados representativos das posibilidades expresivas da modalidade epistémica. Os resultados revelan padróns de variación en diferentes niveis e convidan a revisar ideas previas sobre o comportamento dos adverbios epistémicos.

Análisis de métodos indirectos para las proyecciones de las tablas input-output sub-territoriales

GUILLERMO NAPOLEÓN SÁNCHEZ CHÓEZ

Director/es: Xesús Pereira López, Marta Portela Maseda, María Isabel Neira Gómez (titora)

PD: Economía e Empresa

Data: 18/10/2021 - Presencial

Resumo:

La escasez de la información y el alto costo en la elaboración de marcos Input-Output (IO) en los espacios geográficos sub-territoriales implica el uso de técnicas non-survey. En efecto, los cocientes de localización (LQ) son ampliamente utilizados en las proyecciones IO. El objetivo principal de esta investigación es averiguar qué enfoque LQ es el apropiado para ejecutar proyecciones IO sub-territoriales.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Qualidade de vida e satisfação sexual de mulheres com cancro de mama submetidas a tratamento cirúrgico e de seus companheiros sexuais

RENATO PEREIRA MARTINS

Director/es: Ángela Juana Torres Iglesias, Fernando Lino Vázquez González

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 19/10/2021 - Semipresencial

As implicacións da cibercultura nas prácticas corporais entre os adolescentes

ALMIR ZANDONÁ JÚNIOR

Director/es: Raúl Eirín Nemiña, Jesús Rodríguez Rodríguez

PD: Educación

Data: 20/10/2021 - Virtual

Resumo:

O presente estudo procurou determinar a qualidade de vida e a satisfacción sexual de 389 mulheres com cancro de mama que foram submetidas a tratamentos cirúrgicos, assim como seus fatores asociados; bem como a qualidade de vida e satisfacción sexual dos seus parceiros afetivos (n=366), assim como seus fatores asociados. Os dados mostraram uma percentagem relativamente baixa de mulheres com boa saúde física e mental. Os principais resultados encontrados foram bastante promissores e colocam em evidência a necessidade de realizar programas de intervención de casal para melhorar a qualidade de vida e a satisfacción sexual das mulheres e seus parceiros.

Resumo:

A tese traz como ponto central a relación estabelecida entre o modelo de cultura estruturado na tecnologia virtual e as prácticas corporais de adolescentes. Dividida em 2 partes, sendo a primeira o marco teórico no qual é feita uma abordagem histórico-conceitual em relación à concepción de corpo e a definición do corpo como produto cultural de cada tempo e de cada contexto, dessa forma, as prácticas corporais são resultantes da dinámica social que se interferem no corpo, de modo que as prácticas corporais compõem a cultura corporal e expressam todo contexto histórico da civilización. Na segunda etapa, a partir de uma investigación empírica, abordamos estas questões diretamente a um grupo de adolescentes de diferentes perfis baseados na proporcionalidade de frecuencia entre conectividade e vivências corporais. Assim, apontamos a necessidade de pensar a relación que os adolescentes estabelecem com a internet e como se promover a formação humana, livre e emancipada a partir desta novas relações que estão sendo constituídas na Cultura Corporal.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

New strategies for the production of ready-to-implant bone scaffolds using supercritical fluid technology

VÍCTOR SANTOS ROSALES

Director/es: Carmen Isabel Álvarez Lorenzo, Carlos Alberto García González

PD: Investigación e Desenvolvemento de Medicamentos

Data: 20/10/2021 - Presencial

Validez y confiabilidad diagnósticas de la ecografía en apendicitis aguda en niños

AZUCENA LIRIO ARMAS ALVAREZ

Director/es: Adolfo Laureano Bautista Casanovas, María Rosaura Leis Trabazo

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 20/10/2021 - Presencial

Estudio del papel de la hormona relaxina-2 en la regulación del metabolismo a nivel cardíaco y hepático

ALANA ARAGÓN HERRERA

Director/es: José Ramón González Juanatey, María Francisca Lago Paz, Tomas M. M. García-Caballero Parada (titor)

PD: Medicina Molecular

Data: 22/10/2021 - Semipresencial

 [Ir ao sumario](#)

Resumo:

This PhD Thesis highlights the advantages of the supercritical CO₂ technology for the preparation of sterile scaffolds for regenerative medicine applications. On the one hand, this technology allows the production of polymeric scaffolds in the absence of organic solvents and downstream processes. In addition, the extraction capacity of supercritical CO₂ also allows the preparation of bio-based aerogels. On the other hand, the antimicrobial effect of supercritical CO₂ can be exploited for the sterilization of thermosensitive materials, including biodegradable scaffolds.

Resumo:

Análisis retrospectivo de una cohorte de niños menores de 15 años con dolor abdominal agudo a quienes se realizó una ecografía por sospecha de apendicitis, con el objetivo de determinar la validez y confiabilidad diagnósticas de la ecografía. La ecografía diagnosticó apendicitis en 143 niños. Se realizaron 154 apendicectomías. El porcentaje de perforación apendicular fue del 25% y de apendicectomía negativa del 4,5%. La ecografía presentó una sensibilidad del 85%, especificidad del 90%, exactitud diagnóstica del 88% y Coeficiente Kappa de 0,8. La asociación de la ecografía a la clínica y laboratorio incrementó el área bajo la curva a 0,92. Concluimos que la ecografía es una prueba válida y fiable y su rendimiento fue superior a la clínica y al laboratorio en el diagnóstico de apendicitis.

Resumo:

Numerosos estudios de investigación básica, clínica y traslacional han sugerido un potencial efecto beneficioso de la hormona pleiotrópica relaxina-2 sobre la fisiología y fisiopatología del corazón y del hígado. El objetivo de esta tesis es identificar el papel de la relaxina-2 sobre la regulación del metabolismo cardíaco y hepático, así como la posible relación de esta hormona con una patología cardiovascular establecida en la cual la fibrosis desempeña un papel fisiopatológico crucial, como es la fibrilación auricular. Los hallazgos de esta tesis podrían apoyar el posible uso de relaxina-2 como estrategia terapéutica en distintas patologías cardiohepáticas, y como biomarcador para predecir, diagnosticar, estratificar el riesgo, y/o manejar la fibrilación auricular.

Teses defendidas en outubro

Estudo transversal sobre o desempeño das competencias de modelización e uso de probas en procesos de transformación da materia

VANESSA SESTO VARELA

Director/es: Isabel García-Rodeja Gayoso

PD: Educación

Data: 22/10/2021 - Semipresencial

Resumo:

A tese aborda a análise do desempeño das competencias de modelización e uso de probas por parte de estudantes de educación infantil, educación primaria, e do último curso da escolarización obrigatoria do sistema educativo español e sueco durante a interpretación de cambios químicos cotiáns como a combustión dunha candea e a descomposición térmica do azucre. Os resultados indican que a observación dos fenómenos e, especialmente, a discusión arredor dos mesmos, favorecen a progresión cara modelos para a interpretación dos cambios químicos máis sofisticados. Ademais, a introdución a idades temperás dun modelo corpuscular que permita describir e explicar os cambios macroscópicos permite ao alumnado adquirir máis destrezas na interpretación de fenómenos nos que a materia se transforma.

Información, saber y poder en Galicia a fines del Antiguo Régimen

ÁLVARO BENEDICTO PÉREZ SANCHO

Director/es: Ofelia Rey Castelao

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 25/10/2021 - Presencial

Resumo:

La investigación responde al objetivo de definir y analizar la naturaleza de la información y las características de los procesos informativos desde el plano político-administrativo en Galicia a finales del Antiguo Régimen. La perspectiva de investigación responde a los intereses teóricos, metodológicos y de objeto de estudio de la Historia de la información o de los saberes, campo historiográfico en desarrollo en esta última década. La tesis realiza, sostenida en una investigación de documentación de archivo consultada en bibliotecas y archivos municipales, nacionales e internacionales, el análisis, de la infoesfera que configura y determina un determinado orden y régimen informativo en la Galicia del Antiguo Régimen y analiza unas características definidas por un modelo precario en cuanto a la producción y circulación informativa en base a criterios estructurales. La tesis conecta todo ello con un contexto situado (institucional, parainstitucional, condicionamientos económicos, prácticas de registro, omisiones y apremios, etc.) y una dinámica política general en la cual el despliegue informativo y el interés por la “noticia exacta” o “completa” define progresivamente procesos como el desarrollo del Estado o las relaciones de poder-saber en el territorio.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Efecto de los isotiocianatos sobre modelos in vitro de cánceres hormonodependientes

Mª ELENA PÉREZ MUÑUZURI

Director/es: María Elena Cartea González, Manuel Freire-Garabal Núñez, Manuel Macía Cortiñas

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 26/10/2021 - Presencial

Resumo:

El cáncer de próstata (CP) y de mama (CM) son cánceres heterogéneos en cuanto a su capacidad de respuesta a hormonas. La eficacia y los efectos adversos son las principales limitaciones del tratamiento de la quimioterapia convencional como el docetaxel (DOCE). Hemos utilizado líneas celulares derivadas de cáncer de próstata (CP) y de mama (CM) que reflejan la heterogeneidad molecular y clínica de estos cánceres, así como células sanas. Se ensayaron productos de degradación de glicosinولات [isotiocianatos, (ITCs)] presentes en Brassicas y se evaluó su eficacia terapéutica (antiproliferativa, proapoptótica, antimigratoria y mecanismos moleculares), como terapia única o coadyuvante con DOCE, a dosis previamente seleccionadas por carecer de toxicidad sobre células sanas. Los ITCs mostraron efecto célula-dependiente e incrementaron significativamente la eficacia de la terapia DOCE en células de CP y CM mediante el mecanismo de sensibilización, en dosis no tóxicas en células sanas de mama y próstata.

Arturo Ruiz-Castillo en el cine español

FERNANDO GÓMEZ BECEIRO

Director/es: José Luis Castro de Paz

PD: Comunicación e Información Contemporánea

Data: 26/10/2021 - Presencial

Resumo:

Educado bajo parámetros de la Institución Libre de Enseñanza y criado en un entorno familiar próximo a los círculos intelectuales de la Edad de Plata, el cineasta madrileño Arturo Ruiz-Castillo (1910-1994) desarrolló desde su juventud unas polifacéticas motivaciones que acabarían derivando en el establecimiento de una obra tan vasta como irregular que atraviesa buena parte de los acontecimientos históricos más trascendentales del pasado siglo, siendo asimismo partícipe de algunos de los procesos más complejos y significativos del devenir estético del cine español. Alentado por su honda formación cultural, dichas inquietudes son ya perceptibles en un primer período de experimentación articulado en sintonía con determinados movimientos de agitación cultural auspiciados por la Segunda República. Junto a ello, sus trabajos para diversas organizaciones de compromiso democrático durante la Guerra Civil constituyen el inicio de una extensa carrera cinematográfica, en su mayor parte desarrollada durante la dictadura franquista, pero que con su última faceta en TVE alcanza los umbrales de la Transición, dando así lugar a una dilatada filmografía compuesta por medio centenar de cortometrajes, dieciocho largometrajes de ficción y un sinfín de trabajos televisivos.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

Testing, validation and optimization of Surface-Enhanced Raman Spectroscopy (SERS) sensors for the detection of small molecules in cultural heritage materials

DANIELA REGGIO

Director/es: Massimo Lazzari

PD: Ciencia de Materiais

Data: 26/10/2021 - Semipresencial

Resumo:

Surface-enhanced Raman spectroscopy (SERS) sensors are used in a sampling method called nanodestructive. The development of the method of analysis and the fabrication of the SERS substrates with nanostructures for signal amplification is functional to improve the sampling protocols and minimize the amount of material to be analyzed. The issue of in situ, non-destructive and non-invasive analysis in the field of cultural heritage is central in the development of advanced scientific techniques. The project is developed in a first phase of fabricating the devices for the early detection of degradation markers. SERS sensors and silicone strips (PDMS) with optimized characteristics to obtain ideal analytical surfaces are tested under various experimental conditions. In a second phase, artificial aging experiments of model polymeric materials (ABS, PI, PVAc and linseed oil) are carried out with controlled irradiation and heat supply. In the third phase, the detection of early degradation products is validated with objects made with polymers from the Galician Center for Contemporary Art (CGAC). In the fourth phase, the application of the SERS sensors is extended to other small molecules (lower than 1.5 kDa) of interest.

Modelización de fenómenos sociais mediante propiedades emerxentes das redes de interconexión dentro dunha comunidade

MARIAMO MUSSA JUANE

Director/es: Alberto Pérez Muñuzuri

PD: Ciencia de Materiais

Data: 27/10/2021 - Semipresencial

Resumo:

Andentrarémonos no mundo dos sistemas complexos porque comprendemos que, dentro do marco establecido, a natureza está artellada como tal. Faremos unha introdución as redes, a súa parametrización, a que tipo de redes teóricas existen na literatura e, a continuación, presentamos un tipo de redes reais, obtidas de Twitter. Acto seguido mergullarémonos no formalismo matemático das estruturas de Turing deslocalizadas, que dan conta desta inestabilidade en sistemas reactivo-difusivos en redes complexas. Da análise linear destes sistemas, extraeremos o obxecto matemático factor de crecemento que nos permite medir o ritmo de evolución dun sistema tras sufrir unha perturbación. O seu módulo, negativo ou positivo, indica que o sistema retorna ao estado inicial homoxéneo, no primeiro caso, ou que pode evolucionar cara a un estado de equilibrio novo, no segundo. Atopar valores positivos do factor de crecemento danos a condición necesaria para a existencia da inestabilidade. Se a nova estrutura emerxe, aparece un novo estado estable no espazo e no tempo.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en outubro

La política imperial romana sobre esclavitud. De Trajano a Alejandro Severo

JACOBO RODRÍGUEZ GARRIDO

Director/es: Pedro Manuel López Barja De Quiroga

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 28/10/2021 - Presencial

Las interacciones sociales, la religiosidad y el endeudamiento de los hogares europeos

DJAMILA DAOUDI CHAICHI

Director/es: Sara Fernández López

PD: Economía e Empresa

Data: 29/10/2021 - Presencial

Análise descritiva e interpretativa do programa do livro didático do ensino médio do Brasil: opinião dos agentes avaliadores

CARMENCITA FERREIRA SILVA ASSIS

Director/es: Jesús Rodríguez Rodríguez

PD: Educación

Data: 29/10/2021 - Virtual

Resumo:

El presente trabajo constituye un análisis de la legislación imperial romana sobre esclavitud promulgada durante el largo siglo que media entre el auge del emperador Trajano y la muerte de Alejandro Severo (98 - 235 d. C.). Con un sustento específico en las fuentes jurídicas, dicho análisis tiene como objetivo determinar la forma en la que el emperador legisla sobre el esclavo y en base a qué motivaciones, atendiendo especialmente al posible influjo de las corrientes filosóficas, a la ideología de su tiempo y, en definitiva, al nuevo rol que el emperador asume como juez supremo de los comportamientos sociales, especialmente entre los miembros de la élite.

Resumo:

O endebedamento desempeña un papel importante no benestar financeiro das economías domésticas. Por iso, o estudo dos factores que poden estar detrás do nivel de endebedamento dos fogares pódese xustificar tanto desde unha perspectiva macroeconómica como microeconómica. Boa parte da literatura analizou o endebedamento desde un prisma económico tradicional, enfocándose sobre variables convencionais de natureza económica e demográfica. En cambio, esta investigación ten como obxectivo principal a análise da relación entre a relixiosidade e as interaccións sociais dous factores conductuales- coas tres tipos de débedas - débedas ao consumo, débedas hipotecarias e débedas informais- sendo a unidade de análise os fogares europeos cuxa cabeza de familia é unha persoa con 50 ou máis anos en 2015.

Resumo:

O propósito desta pesquisa foi descrever e interpretar o Programa Nacional do Livro Didático e conhecer a opinião dos agentes avaliadores sobre o Plano Nacional do Livro Didático de matemática do ensino médio do Brasil. Na primeira etapa da investigação foi realizado um levantamento bibliográfico e documental sobre o Programa do Livro Didático no Brasil (PNLD) e analisados os seguintes documentos: editais de convocação para o programa, Guias de Livros Didáticos aprovados e textos acadêmicos relacionados ao tema. Após a primeira etapa da investigação, foi adotada a abordagem de pesquisa qualitativa e dividida a pesquisa em três estudos empíricos interligados. Conclui que o PNLD está em fase de mudanças com a promulgação da BNCC, no qual alguns avaliadores consideram que será um norte para alavancar o processo do PNLD no ensino médio, que ainda não chegou no patamar das mudanças significativas conseguidas no ensino básico e no ensino fundamental.

 [Ir ao sumario](#)

«Non podes crear experiencia.
É preciso pasar por ela»

Albert Camus

---

nEDIUS

Editada por Escola de Doutoramento Internacional
da USC (EDIUS), Santiago de Compostela

Coordinación Miguel Túñez

Revisión lingüística Gisella Costas López
PD Estudos da Literatura e da Cultura

Copy Clara Castilla

Deseño **nudo**

Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS)

881814360 / 14361
edius@usc.es

Casa dos Catedráticos. Av. das Ciencias, 6
15782 Santiago de Compostela